

Havlíčkův Brod 2016

aneb Jubilejní 80. MMS

Ve dnech 4. až 10. ledna 2016 proběhla v Havlíčkově Brodě jubilejní 80. mezinárodní mistrovská soutěž ve zpěvu harcových kanárů. V soutěži se utkali mladí samečci harcových kanárů za chovatelský rok 2015. Tato soutěž je zcela právem zapsána jako drobnochovatelská soutěž s nejstarší tradicí v České knize rekordů, kterou v nedalekém Pelhřimově vede Agentura Dobrý den, s.r.o. Na několik dní se tak Havlíčkův Brod stal středem kanárkářského světa minimálně pro české, slovenské a rakouské chovatele. Jako odbočku bych uvedl, že Havlíčkův Brod je zároveň středem Evropy a existuje zde i pomník, toto připomínající.

Podle různých autorů v závislosti na definici byl střed Evropy určen na vícero míst u nás, v Německu, Polsku či Slovensku. Seriózní prameny ho určují například u Kouřimi, kde však jde jen o průsečík 50. rovnoběžky a 15. poledníku. Další jsou u Třebíče, u Znojma nebo na vrchu Melechov u Havlíčkova Brodu. Jak však zjistil nejslavnější Čech Jára Cimrman, a potvrdili to i autority nejpovolanější, Zdeněk Svěrák a Ladislav Smoljak, střed Evropy leží v Havlíčkově Brodě a na počest tohoto odhalení byl v roce 2002 vztyčen pomník ve tvaru třímetrového trychtýře v zahradě kavárny "U Notáře", jen kousek od místa konání mistrovské soutěže.

Když jsem se pár dní před koncem roku těšil na setkání s kamarády v Havlíčkově Brodě, snažil jsem se najít nějaké pojítka harcových kanárů a Havlíčkova Brodu. Karla Havlíčka Borovského jsem proklepnul s negativním výsledkem již minule (viz článek v Chovateli 3/2014). Jako milovník Švejka jsem nemohl pominout, že poslední rok a půl svého života trávil v nedaleké Lipnici nad Sázavou spisovatel Jaroslav Hašek, který zde též zemřel 3. ledna 1923. Byl ovšem tak zmožen svým bohémským životem, obezitou a kladným vztahem k alkoholu, že svou veleslavnou knihu musel ke konci života diktovat a navíc v ní není, pokud mě paměť neklame, jediná zmínka o chovu kanárů. Dnes spisovatele velmi dobře připomíná produkt havlíčkobrodského pivovaru, Haškův C.K. Rebel světlé výčepní pivo (nesponzorovaný odkaz ☺!). Malíř Jan Zrzavý se narodil v nedalekých Okrouhlicích v roce 1890 a v Brodě chodil do školy. Jeho výtvarný styl mě až tolik netáhne a ani žádného ptáčka jsem na jeho obrazech nenašel! To alespoň jeho rodná ves Okrouhlice má ve znaku kohouta. Jiný slavný rodák z Havlíčkova Brodu, Jan Václav Antonín Stamic (1717-1757), byl významným skladatelem a houslistou, na jehož odkaz dnes navazuje Stamicovo kvarteto. To už je našemu koníčku blíže, protože i zpěv mistrovských harcových kanárů je pro nás chovatele hudební zážitek, srovnatelný s poslechem komorních hudebních skladeb a kanáři taktéž soutěží v kvartetu. Na první pohled prozaičtější vztah se mi vybavuje s bramborami. Jejich tradiční pěstování na Vysočině a v okolí Havlíčkova Brodu se asi vybaví každému, ale už ne každý ví, že před téměř sto lety, v roce 1920, byl v Brodě založen Výzkumný ústav bramborářský. Brambory se do Evropy dostaly díky dobytí jihoamerické incké říše Španěly v první polovině 16. století. A byli to titíž Španělé ve své slavné imperiální světovládné éře, kteří Kanárské ostrovy, domovinu kanárů, po jejich znovuoživení obsadili a roku 1479 připojili ke svému království.

A pak už se v evropském časoprostoru střídavě potkávaly brambory s kanáry, a pokud bychom srovnávali modelově jednotlivé letopočty, kde se která entita vyskytovala, třeba bychom se dočkali překvapení. Na chov kanárů si Španělé drželi dlouhou dobu monopol, ale jejich šíření nedokázali zabránit. Kanáři se ještě před třicetiletou válkou dostali do Itálie i Německa. Slavné chovy byly v Norimberku. Jak píše Zdeněk Veger ve své knize z roku 1969 "Cizokrajní ptáci v bytě", válečné události 17. a 18. století zcela zničily tyrolský i norimberský chov a centrum chovu kanárů se přesunulo do pohoří Harz a zde zažili kanáři a jejich chovatelé největší rozkvět.

Podobně bída a hlad donutily Evropany v následujících desetiletích a stoletích začít pěstovat a požívat brambory, do té doby pokládané tu za jedovaté, onde za léčivé, ale ne moc požitelné. A jak jsem slyšel od starých chovatelů, tak i v 2. světové válce se některé chovy kanárů zachovaly díky krmení bramborami, protože nic jiného nebylo. Takže jsme se takto zamotaně dostali k tomu, že jak chovy harckých kanárů, tak i pěstování brambor nejen na Vysočině, jsou důsledkem španělské zámořské rozpínivosti.

Máte samozřejmě pravdu, míchám jablka s hruškami, respektive kanáry s bramborami. Zpátky do reality. Největším pojítkem kanárů a Vysočiny, potažmo havlíčkobrodské organizace, je osobnost Františka Fraňka, na jehož památku proběhl v loňském roce již 5. ročník Memoriálu v šumavské Železné Rudě. Já jsem se s Františkem moc sblížit nestihnul, vyměnili jsme si kanáry a víc nic. Určitě by si zasloužil podrobnější vzpomínku. Jeho důležitým odkazem je silná kanárkářská organizace, která se ujala, podobně jako před dvěma roky, pořádání, tentokrát jubilejní 80. mezinárodní mistrovské soutěže ve zpěvu harckých kanárů. Podobně aktivní byli místní kanárkáři na přelomu devadesátých let minulého století, například od roku 1989 do roku 1994 zde mistrovská soutěž proběhla celkem čtyřikrát. Prošel jsem si s nostalgií staré katalogy z těchto let. Je zajímavé číst, jak v roce 1989 je v čestném předsednictvu například tajemník OV KSČ a rok nato v lednu 1990 už jen tajemnice OV NF (pro mladé: Národní fronta – povinná koalice tehdy povolených prorežimních politických stran). V roce 1994 už tam nikdo takový nefiguruje, ale najednou přibýly reklamy soukromých subjektů. Pojítkem s dneškem je i podobné hodnocení. V roce 1989 byly ještě tři dvojice posuzovatelů a bylo možné přihlásit více kolekcí. Od roku 1990 je jen jedna komise posuzovatelů, která má čtyři členy, a každý mohl přihlásit jen jednu kolekci a k tomu i jednotlivce. Účast jednotlivců se před třemi roky zde v Havlíčkově Brodě opět obnovila a je to možnost pro ty, kterým chovatelský rok nevyšel moc dobře a nedají dohromady dobrou kolekci, a podobně i posuzovatelé, kteří v kolekcích soutěžit nemohou. Vzhledem ke snižujícímu se počtu účastníků je letos nově možné přihlásit až dvě kolekce na jednoho chovatele.

Srovnáním starých katalogů a katalogu letošního 80. MMS zjistíme, že celou tuto obrovskou a velmi dobře zvládnutou akci měla na starosti ta stále perfektní parta matadorů z doby před čtvrt stoletím, **Zdeněk Dobrovolný** jako ředitel, **Slavomír Jelínek** jako ekonom a **Václav Klement** a **Karel Zikmund**. Je perfektně doplnila nová krev v osobě **Bohumila Šlosara**, který stihl vše kolem občerstvení a jídla, a hlavní organizátor a řídící mozek celé významné akce **Ing. Ladislav Svoboda**, jenž měl na starosti mimo to ještě velmi zodpovědnou přípravu a tisk katalogu. Ti všichni se postarali o zajištění zázemí posuzovatelů a celé soutěže v prostorách Penzionu Jantar. Příjem kolekcí byl nanejvýš regulérní, anonymní. Po kontrole a zapečetění byli dále kanáři vedeni již jen pod anonymním číslem. Na vše dohlíželi garanti soutěže, **Bc. Vladimír Kubík** a **Bohumil Fábera**. Zároveň se starali o standartní podmínky pro kolekce, o správnou teplotu a osvětlení, krmení kanárů dvakrát denně atd. Posuzování pak provedla čtyřčlenná komise posuzovatelů: za slovenský svaz **Daniel Buroň**, za českou stranu **Ing. Jan Holý**, **RNDr. Pavel Pivoňka** a **Josef Sikora**. O posouzení jednotlivců se opět nezištně postaral **Jiří Vrnata**. Kdo něco podobného nikdy neorganizoval, nemá ani ponětí, kolik času, nervů a úsilí to vše stojí. Někteří organizaci mistrovské soutěže berou jako naprostou samozřejmost a někdy mají jen kritické poznámky, ale každý má možnost si to vyzkoušet. Kamarádům z havlíčkobrodské organizace se to opět povedlo a patří jim za to obrovské uznání.

Kompletní přehled výsledků ve vytištěném katalogu dostal každý soutěžící a i další zájemci a bude dostupný též na webových stránkách svazu. Pojdme se podívat na nejzajímavější údaje.

1. Jozef Petráš (ZO Martin)	355,0 bodů
<i>Mezinárodní mistr a Mistr Slovenské republiky</i>	
2. Bohumil Fábera (ZO Buštěhrad)	355,0 bodů
<i>Mistr České republiky</i>	
3. Ferdinand Milchrahm (ÖKB Rakousko)	351,5 bodu

4. Miroslav Jankovič (ZO Bratislava)	350,0 bodů
5. Zdeněk Dobrovolný (ZO Havlíčkův Brod)	350,0 bodů
6. Adolf Císař (ZO České Budějovice)	349,0 bodů
7. Jozef Kročka (ZO Bratislava)	347,0 bodů
8. Zdeněk Kučera (ZO Canaria Praha)	347,0 bodů
9. Peter Kubík (ZO Bratislava)	346,5 bodu
10. Martin Göndör (ZO Bratislava)	346,5 bodu

V soutěži jednotlivých organizací:

1. ZO Bratislava (Jankovič, Kročka, P. Kubík)	1043,5 bodu
2. ZO Martin (Petráš, Kubík, Frgelec)	1039,0 bodů
3. ZO Canaria Praha (Kučera, Linhart, Loučka)	1032,0 body

Soutěž jednotlivců:

1. David Severa (ZO Brno)	89 bodů
2. Johann Reiterer (ÖKB Rakousko)	87 bodů
3. RNDr. Pavel Pivoňka (ZO Canaria Praha)	86 bodů

Soutěže za chovatelský rok 2015 se v Havlíčkově Brodě zúčastnilo 39 chovatelů, z toho osm ze Slovenska a čtyři z Rakouska, s celkem 50 kolekcemi. Navíc soutěžilo pět jednotlivců s osmi kanáry. (Pro srovnání - před čtvrt stoletím bylo 120 kolekcí a k tomu asi 20 jednotlivců.) Na prvním místě s počtem 355 bodů si Jozef Petráš zopakoval vítězství z roku 2012 z Havířova a potvrdil tak vysokou kvalitu svého chovu. Stal se Mezinárodním i slovenským mistrem. Pro úplnost dodám, že další výborný chovatel toho jména Marek Petráš „svojo ocinka“ bohužel nenásledoval a skončil na chvostě, protože jeho kanáři pauzírovali, nedali některé túry. Na druhém místě skončil, a Mistrem České republiky se stal, jeden z nejlepších současných českých chovatelů Bohumil Fábera. Měl též 355 bodů, ale o desetinky bodu horší vršky a naopak lepší spodky (kanárkářský žargon pro duté role a basy respektive dutozvonky a píšťaly). Po právu byl oceněn za nejlepší píšťaly. Jeho čelní umístění jsou již roky pravidlem a harčí kanáři z jeho chovu jsou vysoce ceněni. Potvrdil to i jeho kanár 511/15, který byl vyhlášen nejlepším kanárem soutěže. Bohouš pak s nevýslovnou hrdostí prohlašoval, že: „má nejlepšího ptáka“. Aby se potvrdil skutečně mezinárodní charakter mistrovské soutěže (ein wirklich internationalen Charakter), třetí v pořadí skončil Ferdinand Milchrahm z Rakouska, ale již s výraznějším bodovým odstupem s 351,5 bodem. Miroslav Jankovič z Bratislavy jistě rád zapomněl na své loňské 23. místo na domácím hřišti. V Havlíčkově Brodě se mu opravdu daří a třetí místo a Mistra Slovenska zde před dvěma roky nyní potvrdil krásným 4. místem s výborně sladěnou kolekcí. Svoji pozici posílil oceněním za nejlepší zvonky a spolu s 9. v pořadí Peterem Kubíkem a 10. Martinem Göndörem zaslouženě vyhrála jejich bratislavská organizace soutěž družstev. Druzí v soutěži družstev byli chovatelé z Martina a tím se potvrdila letošní špičková forma slovenských kanárů, protože v první desítce bylo pět slovenských kolekcí a jen čtyři české. Pátý Zdeněk Dobrovolný z pořadatelské organizace zopakoval své loňské umístění v Bratislavě. Dokázal vyrovnanost chovu a po vítězství v jednotlivcích, zde před dvěma roky, tentokrát dodal dvě skvěle ohodnocené kolekce. Adolf Císař se tady v Havlíčkově Brodě zlepšuje a po předloňském 8. místě skončil letos 6. v pořadí. Takže, Ádo, jen tak dál a výše ☺! Bratislavský Jozef Kročka na 7. místě, nejenom, že pomohl svému družstvu k vítězství, ale nechal vzpomenout na svůj mistrovský titul zde v roce 1994 a potom ještě v roce 1996. Na 8. místě se umístivší Zdeněk Kučera je opravdovým „Skokanem roku“. Po několika chabých umístěních na místních soutěžích v Praze se tentokrát výrazně vylepšil a krásným umístěním na mistráku potvrdil svůj návrat na výsluní a k chovu kvalitních harckých kanárů. Peter Kubík sice, dle jeho vlastních slov, kanáry chová teprve pět let, ale je vidět, že dokáže ve spolupráci s ostatními

bratislavskými přáteli odchovat kvalitní kanáry a to samé platí pro Martina Göndöra, který se umístil se stejným počtem bodů za ním.

Z dalších pořadí bych poukázal na 15. místo Josefa Tichého, který zde v roce 1989 zvítězil před tehdy druhým Karlem Vavřenou (ale tomu se to povedlo hned následující rok v Dětmovicích). Na konci startovního pole skončilo několik smolařů (včetně autora článku), kterým kanáři nedali některou z tůr, nebo ve dvou případech kanár nezapíval vůbec. Najdeme zde velmi úspěšné chovatele, kteří by se jistě jinak umístili na čele pořadí. Platí to o Josefu Kozarovi z Brna, loňskému vítězi, kterému by stačily i „slabší dutozvonky“ za 14 bodů a umístil by se nejspíše v první desítce. Stejně tak jeho kolega Břetislav Severa měl tři špičkové kanáry a jednoho, co pauzoval. Ale jak se říká: „krev není voda“, v jednotlivcích zvítězil kanár 013/15 David Severa, tak alespoň malá domů. Tuplovanou smůlu měl favorit a předloňský vítěz, vloni druhý, Jirka Vrnata. Ten sice obsadil soutěž dvěma kolekcemi, ale v jedné kanár nezapíval vůbec a v té lepší jeden nedal dutozvonek a neštěstí bylo hotovo. A podle místní soutěže šlo skutečně o krásné ptáky, což mohu potvrdit na vlastní uši. O kvalitě jednotlivých kanárů z těchto „neúspěšných“ kolekcí se můžeme přesvědčit ve velmi zajímavé inovativní tabulce „Pořadí nejlepších kanárů“, kde jsou bez ohledu na celkový výsledek seřazeni bodově nejlepší ptáci. První je již zmíněný 511/15 Bohumila Fábery, ale hned za ním jsou kanáři Jiřího Vrnaty, Pepy Kozara, Břeti Severy a dalších. Jako 26. skončil kanár číslo 001/15 Rudolfa Scholze. Z jeho pozůstalosti byla totiž sestavena kolekce, která sice zpívala, ale nevyváženě, takže se musela spokojit s 27. místem. Důležité však bylo připomenout skvělého chovatele, který nedávno zemřel a na něhož jsme všichni během soutěže vzpomínali. Vždyť po několika desetiletích, kdy vítězil, organizoval a byl vůdčím duchem kanárkářského světa, najednou odešel a všem nám chybí. Moc jsme vzpomínali i na dalšího znamenitého chovatele Mirka Nováka z Tábora, jenž minulý rok odešel, jak říká Karel Vavřena, do kanárkářského nebe. Památku obou jsme si na slavnostním večeru připomněli minutou ticha.

Slavnostní vyhlášení vítězů a následná zábava se konala v klubovně Penzionu Jantar a i když místa příliš nebylo, spíše „tělo na tělo“, kvalitě večírku to nijak neuškodilo, ba právě naopak. Mezi čestnými hosty byli i pánové Miloslav Hertl a Josef Šolc z Krajského sdružení ČSCH Královéhradeckého kraje, kteří pomohou kanárkářské organizaci z Hradce Králové s pořádáním příštího 81. ročníku MMS, jenž se bude konat v jaroměřské Pevnosti Josefov. Zábava se pochopitelně točila nejvíce kolem hracích kanárů a jejich chovu, připomínaly se různé příhody a objevilo se i několik nových a zajímavých chovatelů a chovatelek. Známi baviči opět nezklamali, nálada byla výtečná, večere výborná, pití dostatek...

Díky perfektní propagační práci organizátorů jsme měli možnost během večera zhlédnout reportáž, kterou natočila TV Nova a jež byla vysílána v hlavní zpravodajské relaci. Taktéž předvádění a poslech kolekcí pro veřejnost se setkal v obrovském zájmem. Organizátoři splnili své úkoly na jedničku s hvězdičkou a propagaci ještě lépe. Takže za rok zase nashledanou, tentokrát s královéhradeckou organizací v jaroměřské Pevnosti Josefov.

MUDr. KAREL EDELMANN, Ph.D., foto MARKÉTA TALLEROVÁ

Popis k fotografiím:

1. Nejlepší slovenští chovatelé, v popředí Jozef Petráš a v pozadí vlevo Miroslav Jankovič v záplavě vyhraných pohárů.
2. Josef Tichý soustředěně rozjímá o svém mistrovském titulu v Havlíčkově Brodě v roce 1989, vedle vpravo Bc. Jiří Dušek.

